

Jak na ně aneb metody studia netopýrů

Přehled metod

bezkontaktní

kontaktní

- vizuální pozorování (noktovize, video)
  - odchyt a značkování
- automatická registrace
  - telemetrie
- bat-detektoring
- analýza vývržků sov
- analýza trusu
  - genetické metody
    - sledování v chovu, experimenty v laboratoři

Monitoring netopýřů

- vizuální sčítání na zimovištích a v letních koloniích
oči - svítilna - dalekohled - noktovizor (IF)

- každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

▪ každoroční sčítání na zimovištích ČR (winter census)

Využití:

Monitoring netopýřů:

- dlouhodobé změny v početnosti
- mapování zimovišť
- faunistika

▪ sledování reprodukčních kolonií (MK, Hranice, JM)

v úkrytu

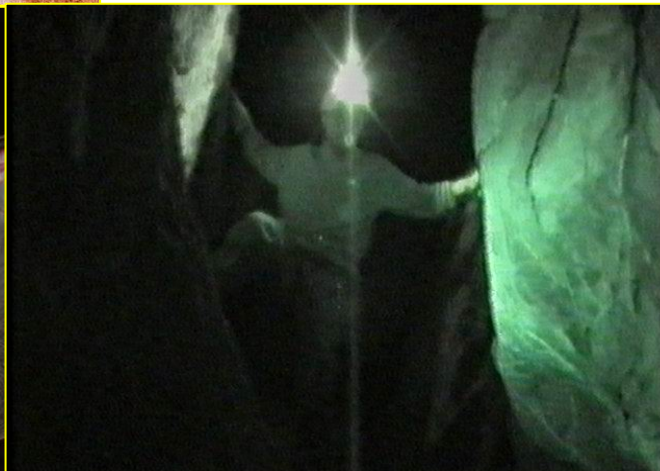

Využití:

Monitoring netopýrů:

- mapování LK
- faunistika
- sezónní dynamika

při výletu z úkrytu

Monitoring netopýřů

☐ odchyt

- netting (obláčkové sítě)
- odchyťová klec (trap cage)
- harťová past (harp trap)

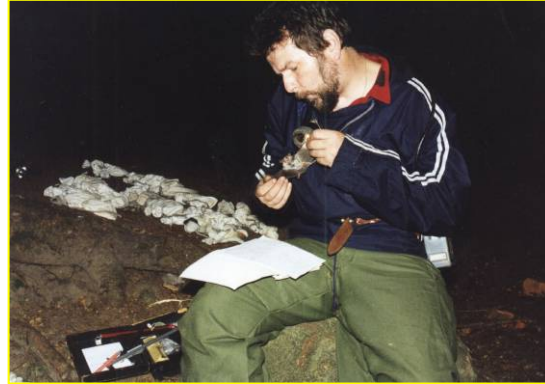
Využití:

Monitoring netopýřů
- aktivita u výletových otvorů
vč. sezónní a denní dynamiky

Monitoring netopýrů

☐ značkování

- kroužkování

Využití:

Monitoring netopýrů - letová aktivita, fidelita, přelety

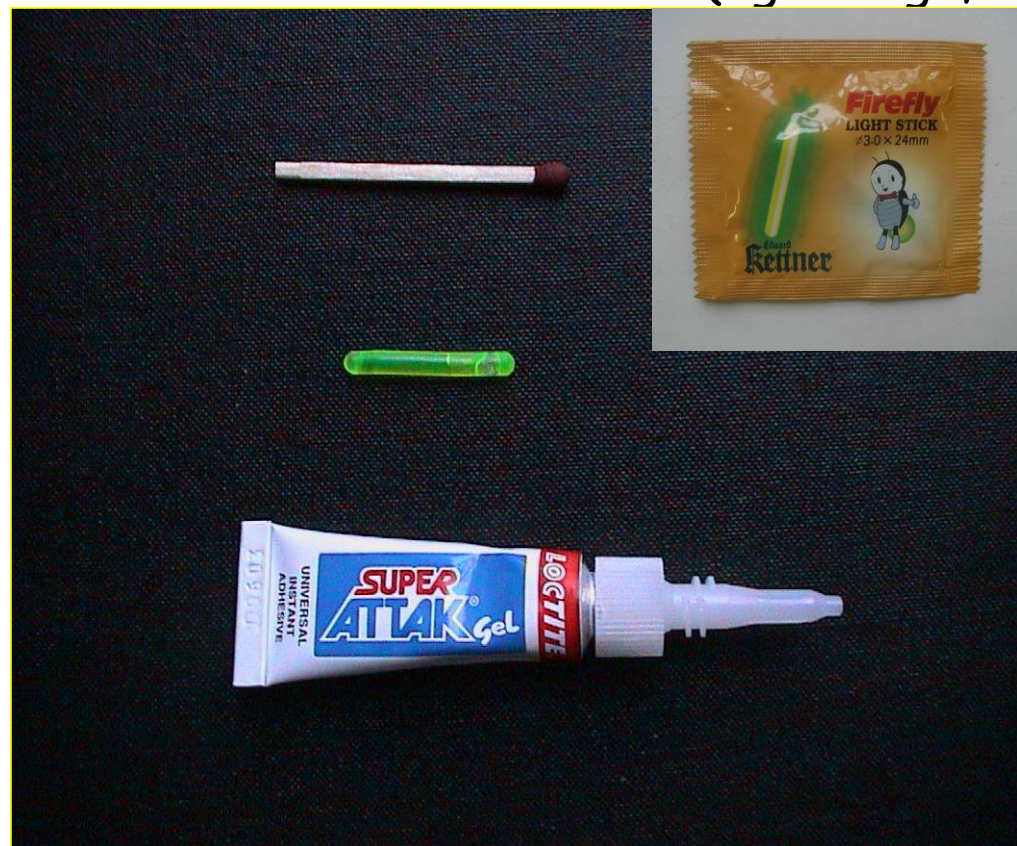

Monitoring netopýrů

☐ značkování

- světelné značky

kapsle s chemoluminiscenční látkou (light tags, sticks)

- mikročipy a čtecí zařízení

Využití:

Monitoring netopýrů:

- sledování letové aktivity, loveckého chování

Monitoring netopýřů - aktivita u výletových otvorů

□ automatická registrace (IR technika)

- aktivní IR závory (průletové brány)

Využití:

Monitoring netopýřů:
- aktivita u výletových otvorů vč. sezónní a denní dynamiky

Monitoring netopýřů - aktivita u výletových otvorů

☐ automatická registrace (IR technika)

- pasivní IR monitory

Využití:

Monitoring netopýřů:

- aktivita u výletových otvorů vč. sezónní a denní dynamiky

– záznamníky - loggery (teplota, vlhkost, osvětlení)

datalogger   luxmetr

luxmetr s dataloggerem

Využití:

Monitoring netopýřů:

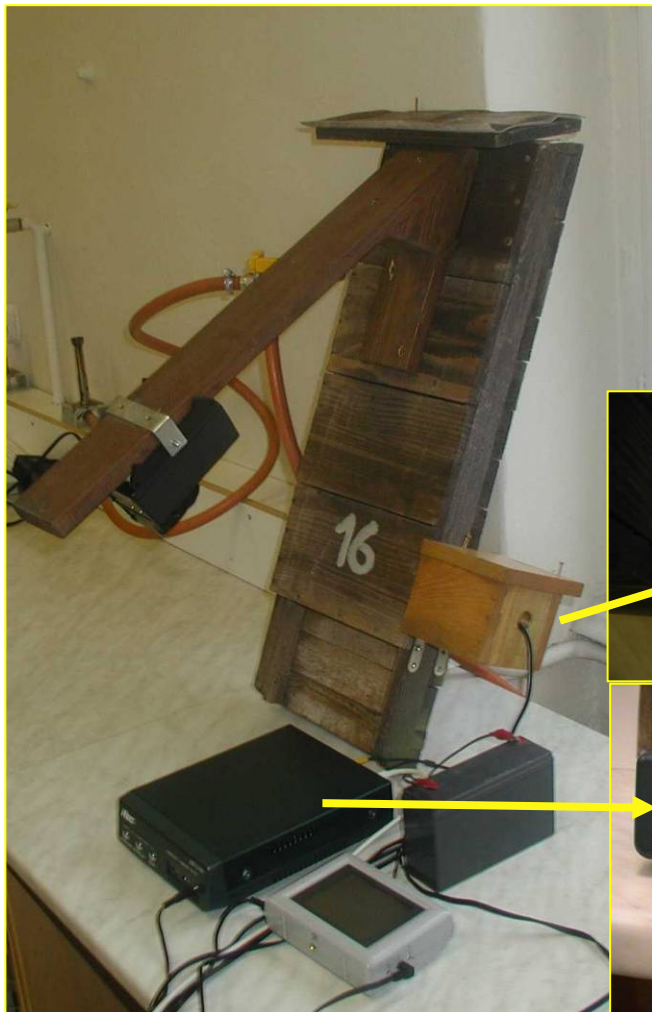
- vliv environmentálních faktorů na aktivitu, mikroklima úkrytů, změny

Monitoring netopýřů - aktivita u výletových otvorů

□ automatická registrace (IR technika)

- kamerové systémy (digitální záznam)

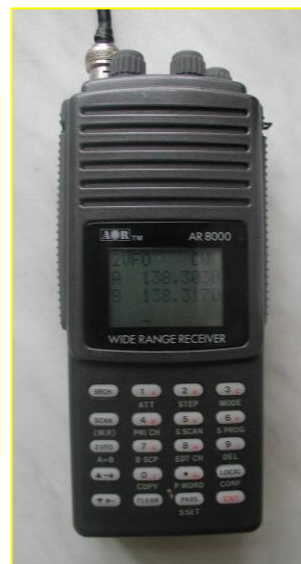
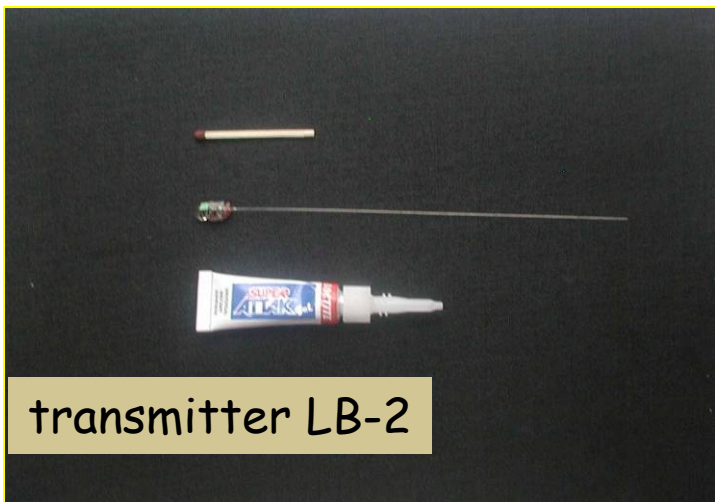

Využití: Monitoring netopýřů:
- aktivita v úkrytech, chování

Monitoring netopýřů - sledování letové aktivity mimo úkryt

□ telemetrie

přijímač
AR-8000

Využití:

Monitoring netopýřů:

- noční aktivita mimo úkryt, home-range, biotopová preference

Monitoring netopýřů - sledování letové aktivity mimo úkryt

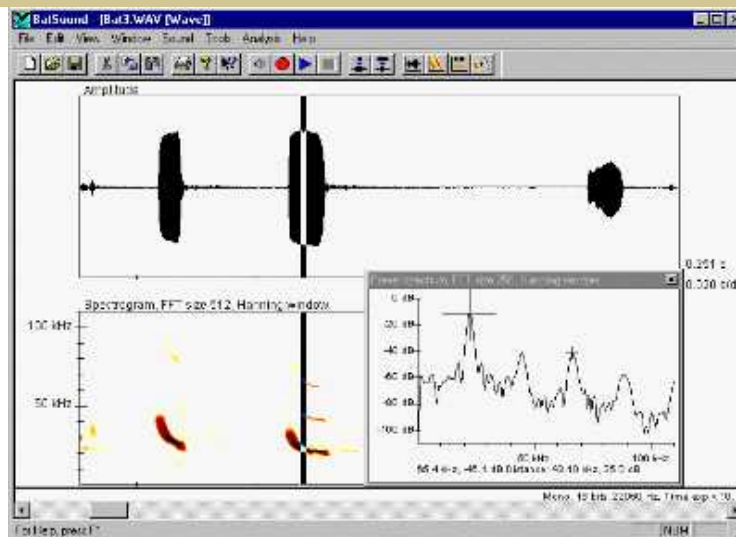
❑ bat-detektoring

UTZ-detektor + walkman + sluchátka

Využití:

Monitoring netopýřů:
letová a lovecká aktivita mimo úkryt, biotopová preference, vyhledávání úkrytů, mapování, faunistika

PC-analýza ultrazvuku:
Oscillogram ($A \sim t$), spektrogram ($f \sim t$)
a „power-spectrum“ diagram ($L \sim f$)

Monitoring netopýřů - sledování letové aktivity mimo úkryt

❑ bat-detektoring

RCM - route counting method

PC - point counting

LC - line counting (transects)

Využití:

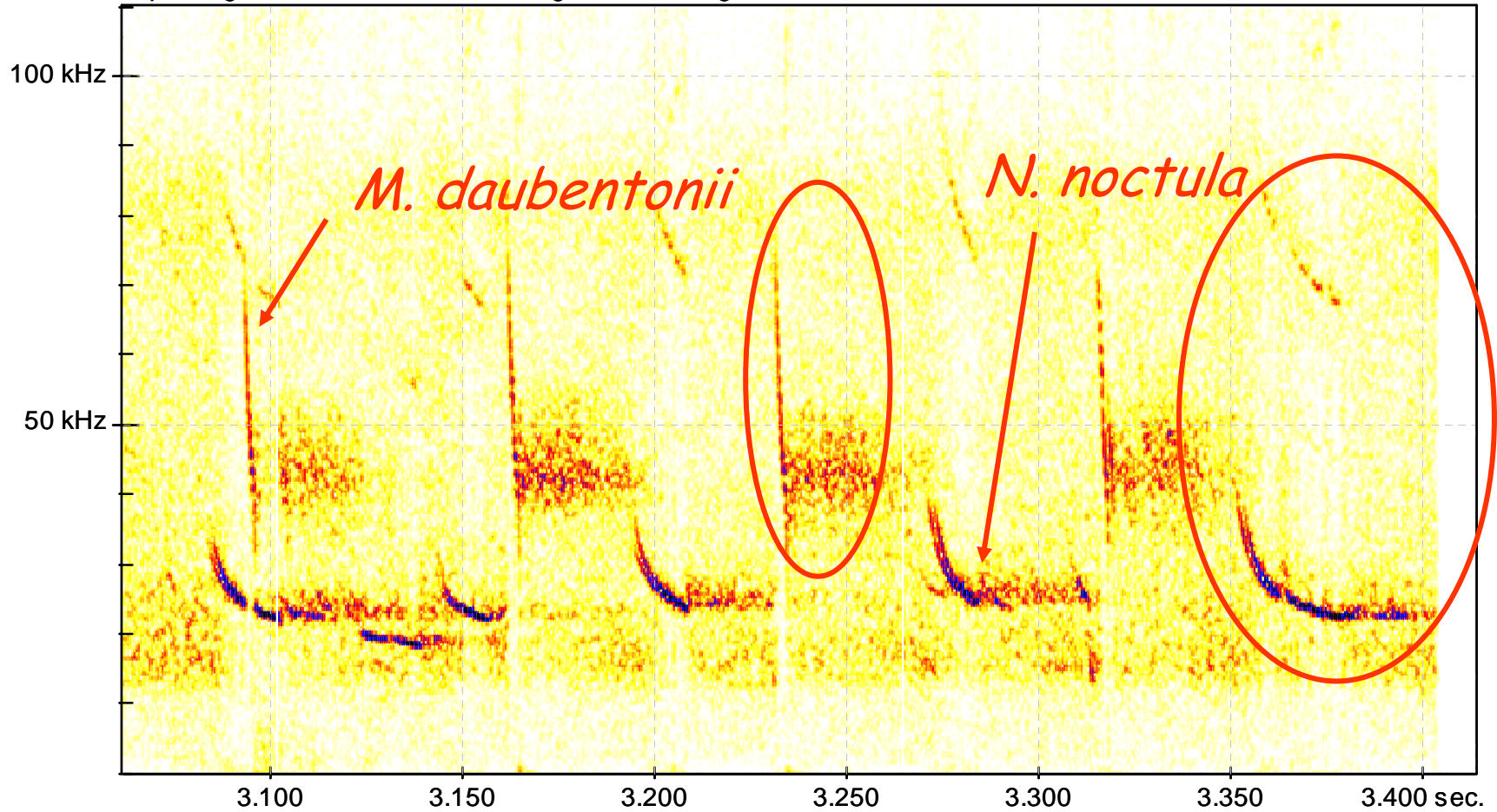
Monitoring netopýřů:
letová a lovecká aktivita mimo
úkryt, biotopová preference,
vyhledávání úkrytů, mapování,
faunistika

Ultrazvuková detekce - letová aktivita a echolokace

Spectrogram , FFT size 512, Hanning window. - Right.

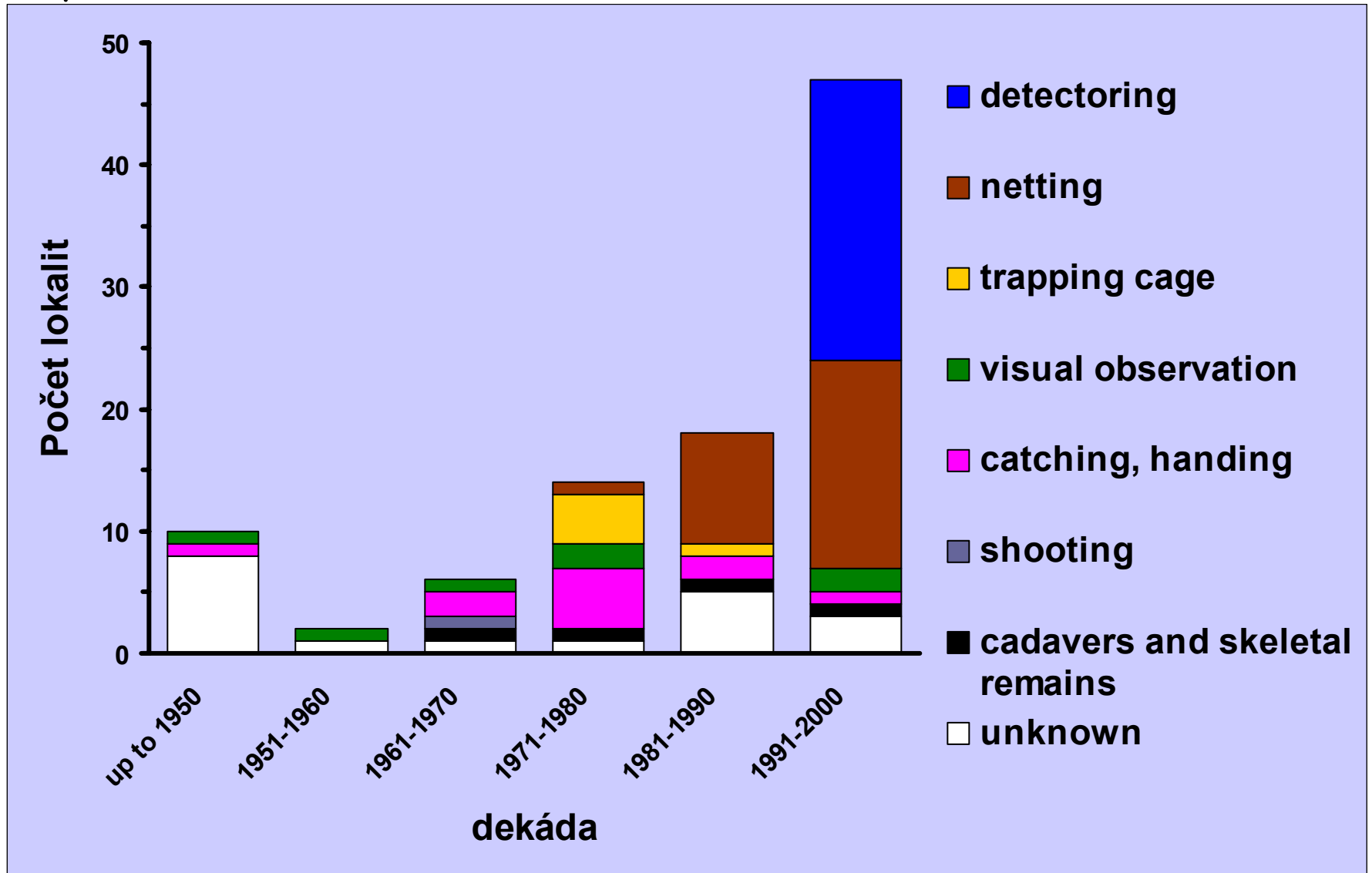

Využití:

druhá determinace, studium echolokace

Vývoj metod monitoringu netopýřů

Nyctalus leisleri

Netopýři v potravě predátorů

- analýza vývržků sov

Využití:

faunistika, vztah predátor - kořist,
antipredační chování

Potrava netopýrů

☐ analýza trusu

Využití:

Potravní chování netopýrů:
složení potravy, lovecké strategie

Fragment Coleoptera, Carabidae
končetina

E. serotinus, 613x

Fragmenty Diptera, Chironomidae a Lepidoptera
část hlavy, tykadlo, integument, žilnatina křídla, segmenty končetin a šupinky
E. nilssonii, 525x

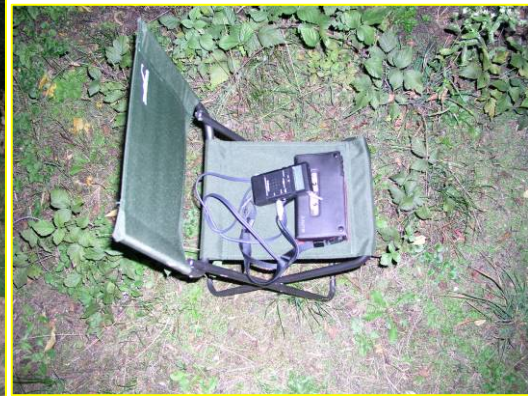

Potrava netopýřů

☐ analýza potravní nabídky

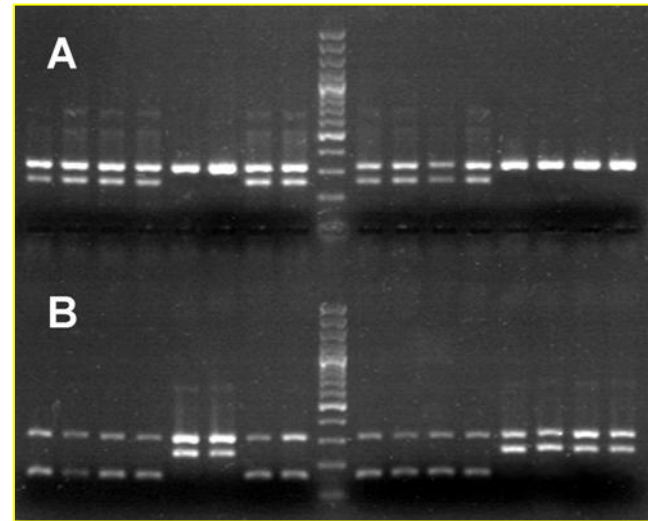
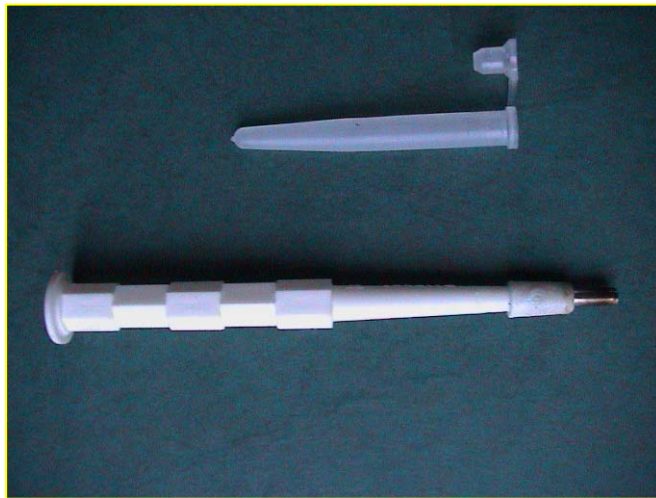

Využití: Potravní chování netopýřů: lovecká aktivita a potravní strategie - selekce, oportunistus vs. specializace

Genetické studie

- ❑ molekulárně genetické metody
  - odběr tkáně (DNA)
  - analýza mtDNA, mikrosatelity

Využití:

determinace kryptických druhů,
fylogeografie a „life history“ druhu,
vnitrodruhová diverzita, paternita,
příbuznost uvnitř populace

Gen cyt b

(A= *P. pipistrellus*, B= *P. pygmaeus*)

Krátkodobé pokusy v zajetí

- ❑ sledování v chovu a experimenty v laboratoři

Využití:

sociální komunikace, kognitivní chování a antiparazitární chování aj.

Krátkodobé pokusy v zajetí

- ❑ sledování v experimentálním stanu

Využití:

studium echolokace za standardních podmínek